

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko

Katarzyna Twardowska
Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko
GDOŚ

lipiec 2012

1. UWARUNKOWANIA PRAWNE WYNIKAJĄCE Z DYREKTYW
UNII EUROPEJSKIEJ I KONWENCJI MIĘDZYNARODOWYCH

Wymagania dyrektyw unijnych i konwencji międzynarodowych

- **Dyrektywa 2001/42/EC** w sprawie oceny oddziaływania pewnych planów i programów na środowisko,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE** w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowiska (**tekst jednolity dawnej Dyrektywy Rady 85/337/EWG ze zmianami**),
- Konwencja EKG ONZ o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisana w Aarhus w 1998r. i ratyfikowana przez Polskę w 2001r.
- Konwencja EKG ONZ o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisana w Espoo w 1991r. i ratyfikowana przez Polskę w 1997r., oraz **Protokół Strategiczny do Konwencji z Espoo**
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG** o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory z 1992 r. (zmieniona Dyrektywą 97/62/EWG)
- **Dyrektywa Rady 2009/147/WE** w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

Realizacja projektów infrastrukturalnych – musi być zgodna z wymaganiami ochrony środowiska stawianymi przez Unię Europejską

Kluczowe akty prawa krajowego

- Ustawa - Prawo ochrony środowiska (Poś) oraz akty wykonawcze do ustawy
 podstawa do przeprowadzania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (OOS) – do 14 listopada 2008 r.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 199 poz. 1227 ze zm.) – **obowiązuje od 15 listopada 2008 r.**

- Ustawa o ochronie przyrody
- Ustawa - Prawo wodne
- Ustawa - Prawo geologiczne i górnicze
- Ustawa o lasach
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych
- Ustawa o odpadach
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- Ustawa - Prawo budowlane
- Ustawa o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
- Ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego
- Ustawa o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu
- Ustawa o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych
- **Ustawa o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących**
- inne

System ocen oddziaływania na środowisko:

- **strategiczne oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ)**
(w tym ew. ocena transgraniczna)
- **oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko (OOŚ)**
(w tym ew. ocena transgraniczna)
- **oceny oddziaływania przedsięwzięć na obszary Natura 2000**

Projekty finansowane ze środków unijnych – wymagania „środowiskowe”

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.
- w art. 52 wspomnianego rozporządzenia z 2006 r. określa się m.in., że: *„Wkład funduszy może być kształtowany w świetle (...) ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, przede wszystkim poprzez stosowanie **zasady ostrożności, zasady działania zapobiegawczego oraz zasady „zanieczyszczający płaci”**”*.

Zasady powyższe realizowane są poprzez instrument **oceny oddziaływania na środowisko (OOS)**, której w cytowanym Rozporządzeniu nadaje się znaczący charakter, poprzez zapis w art.47 :

*1. Oceny mają na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności pomocy funduszy oraz strategii i realizacji programów operacyjnych w odniesieniu do konkretnych problemów strukturalnych dotyczących dane państwa członkowskie i regiony z jednoczesnym uwzględnieniem celu w postaci trwałego rozwoju i **właściwego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.***

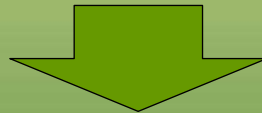
STRATEGICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)
JAKO PODSTAWA WCZESNEJ IDENTYFIKACJI KONFLIKTÓW
ŚRODOWISKOWYCH

STRATEGICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)

strategiczna ocena oddziaływania na środowisko – to postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii (GDOŚ/RDOŚ i PIS),
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu

Organ opracowujący projekt dokumentu:

- bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- bierze pod uwagę opinie organów (GDOŚ/RDOŚ i PIS),
- rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.
- bierze pod uwagę wyniki postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

PRZEDMIOT OCENY STRATEGICZNEJ (art. 46 i art. 47):

- **projekty dokumentów z zakresu zagospodarowania przestrzennego**
(koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, plany zagospodarowania przestrzennego, strategie rozwoju regionalnego),
- **projekty polityk, strategii, planów i programów sektorowych**
(w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu),

opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji, wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- **projekty dokumentów innych niż wyżej wymienione, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000** jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony,
- projekty dokumentów **innych niż wszystkie wyżej wymienione**, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem (GDOS/RDOS), organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko **lub** że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przy stwierdzaniu ww. konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, bierze się pod uwagę uwarunkowania określone w **art. 49 („screening”)**

Jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub art. 47, może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 - nie może on zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody (art. 55 ust. 2).

Art. 34 ustawy o ochronie przyrody

1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskigo, **może zezwolić na realizację planu lub działań**, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1*, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

2. W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- 1) ochrony zdrowia i życia ludzi;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- 4) wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

* lista proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, przekazywana przez Ministra Środowiska (po uzyskaniu zgody Rady Ministrów) do Komisji Europejskiej

ODSTĄPIENIE OD PRZEPROWADZENIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRÓDOWISKO (art. 48):

dotyczy to projektów dokumentów
planistycznych i **sektorowych**

- odstąpienie to – w przypadku dokumentów planistycznych - może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów

- odstąpienie to – w przypadku dokumentów sektorowych - może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy

- organ opracowujący projekt dokumentu może, po uzgodnieniu z GDOŚ/RDOŚ i właściwym organem PIS, odstąpić od przeprowadzenia oceny strategicznej, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko,
- ww. odstąpienie od przeprowadzenia oceny strategicznej – wymaga uzasadnienia zawierającego informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w **art. 49 („screening”)**,
- informację o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – organ opracowujący projekt dokumentu sektorowego podaje do publicznej wiadomości bez zbędnej zwłoki.

„SCREENING” – art. 49 ustawy – uwarunkowania, jakie należy brać pod uwagę przy:

- odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dot. dokumentów sektorowych)
- przy stwierdzeniu konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentów „innych”, o których mowa w art. 47

Uwarunkowania, jakie należy brać pod uwagę:

1) charakter działań przewidzianych w dokumentach, w szczególności:

- a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,
- b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,
- c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,
- d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska;

2) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

- a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,
- b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,
- c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;

3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

- a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu,
- b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Organ opracowujący projekt dokumentu, sporządza **PROGNOZĘ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**:

- **zakres** prognozy oddziaływania na środowisko określa art. 51 ust. 2,
- organ opracowujący projekt dokumentu **uzgadnia** z właściwymi organami (GDOS/RDOS i organem PIS), **zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko** (art. 53).

Informacje zawarte w prognozie - powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem (art. 52 ust. 1).

Ponadto, w prognozie - uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania (art. 52 ust. 2).

Fakultatywna delegacja dla ministra właściwego ds. budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej do wydania – w porozumieniu z ministrem właściwym ds. środowiska oraz ministrem właściwym ds. zdrowia – rozporządzenia, w którym może określić dotychczasowe wymagania, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów mpzp
(art. 52 ust. 3)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO:

- **zakres** prognozy oddziaływania na środowisko określa art. 51 ust. 2,

Prognoza oddziaływania na środowisko **zawiera**:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

Prognoza oddziaływania na środowisko **określa, analizuje i ocenia**:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
- różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne
    - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

Prognoza oddziaływania na środowisko **przedstawia:**

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1. Aby akt z zakresu planowania został opracowany rzetelnie, niezbędne jest posiadanie pełnego zakresu informacji na temat istniejącego stanu faktycznego i celów, które chciałoby się osiągnąć w wyniku jego wprowadzenia, a także potencjalnych skutków, jakie ich realizacja mogłaby wywołać. Celowi temu służy między innymi wynikający z art. 51 ustawy obowiązek sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, nałożony na organy opracowujące projekty dokumentów, o których była mowa w komentarzu do art. 46 i 47 ustawy.

2. Opracowanie to, aby posiadało charakter obiektywny i porównywalny z innymi tego typu dokumentami, musi spełniać wymagania wynikające z art. 51 ust. 2 ustawy, odnoszące się do rzetelnego ustalenia występującego stanu faktycznego, na który składają się informacje o występujących na danym terenie, objętym zasięgiem opracowywanego dokumentu składnikach środowiska, przedstawienie założeń związanych ze skutkami realizacji zamierzeń wynikających z realizacji opracowywanego dokumentu zarówno w ujęciu lokalnym, jak i transgranicznym.

3. Spełnienie przez konkretną strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko wymagań wynikających z art. 51 ust. 2 ustawy ma również tę dodatkową zaletę, że ułatwia dokonanie oceny co do prawidłowości opracowania konkretnego dokumentu. Brak spełnienia wymagań formalnych, określonych w tym przepisie, może bowiem skutkować zakwestionowaniem prawidłowości przyjętego dokumentu końcowego, wymagającego przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Źródło: K.Gruszecki, Komentarz do art.51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (LEX/el. 2009)

Organ opracowujący projekt dokumentu (art. 54):

- **poddaje go wraz z prognozą – opiniowaniu przez właściwe organy** (GDOŚ/RDOŚ i organ PIS),
- zapewnia możliwość **udziału społeczeństwa** w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko - zgodnie z przepisami działu III rozdziału 1 i 3 ustawy.

Zasady wnoszenia uwag i wniosków oraz opiniowania projektów mpzp oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin – określają przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Do przyjętego dokumentu załącza się **PISEMNE PODSUMOWANIE**.

Pisemne podsumowanie zawiera (art. 55 ust. 3):

a) uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych,

b) informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów (GDOŚ/RDOS i PIS),
- zgłoszone uwagi i wnioski,
- wyniki postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu*.

Organ opracowujący projekt dokumentu - przekazuje przyjęty dokument wraz z ww. podsumowaniem – właściwym organom GDOS/RDOS i PIŚ (art. 55 ust. 4).

* Organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w pisemnym podsumowaniu (art. 55 ust. 5)

UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W OPRACOWYWANIU DOKUMENTÓW.

Organy właściwe do opracowania projektów dokumentów wymagających zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa - **zapewniają możliwość udziału społeczeństwa przed przyjęciem tych dokumentów lub ich zmianą** (art. 30)

Organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, bez zbędnej zwłoki, **podaje do publicznej wiadomości informację o** (art. 39):

- przystąpieniu do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie,
- możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy* oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- możliwości składania uwag i wniosków**,
- sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-niowy termin ich składania***,
- organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków,
- postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli jest prowadzone.

* Do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu oraz wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli są one dostępne w terminie składania uwag i wniosków.

** Uwagi i wnioski mogą być wnoszone w formie pisemnej, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym (art. 40)

*** uwagi lub wnioski złożone po upływie tego terminu – pozostawia się bez rozpatrzenia (art. 41).

podanie informacji do publicznej wiadomości – definicja określona w art. 3 ust. 1 pkt 11

Organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa (art. 42 i art. 43):

- rozpatruje uwagi i wnioski,
- dołącza do przyjętego dokumentu **UZASADNIENIE** - zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa (art. 42 pkt. 2)
- **podaje do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu** i o możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz:
  - **UZASADNIENIEM**, o którym mowa w art. 42 pkt. 2,
  - **PODSUMOWANIEM**, o którym mowa w art. 55 ust. 3 – w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 i 47.

Organ właściwy w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach ocen strategicznych (art. 57):

- GDOŚ - w przypadku dokumentów opracowywanych i zmienianych przez naczelne lub centralne organy administracji rządowej,
- RDOŚ – w przypadku innych dokumentów,
- także dyrektor urzędu morskiego – gdy planowana realizacja danego dokumentu dotyczy obszarów morskich,

Gdy planowana realizacja danego dokumentu obejmuje obszar dwóch województw – organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach sooś jest rdoś, na którego obszarze właściwości znajduje się większa część terenu, na którym ma być realizowany ten dokument.

Opiniowanie i uzgadnianie następuje w porozumieniu z zainteresowanym rdoś. (art. 57 ust. 3)

Gdy planowana realizacja danego dokumentu obejmuje obszar więcej niż dwóch województw – organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach sooś jest GDOŚ (art. 57 ust. 4).

Organ PIS właściwy w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach ocen strategicznych (art. 58):

- GIS - w przypadku dokumentów opracowywanych i zmienianych przez naczelne i centralne organy administracji rządowej,
- PPIS – w przypadku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- PWIS - w przypadku innych dokumentów.

Gdy planowana realizacja danego dokumentu obejmuje obszar dwóch województw – organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach sooś jest PWIS, na którego obszarze właściwości znajduje się większa część terenu, na którym ma być realizowany ten dokument.

Opiniowanie i uzgadnianie następuje w porozumieniu z zainteresowanym PWIS. (art. 58 ust. 2)

Gdy planowana realizacja danego dokumentu obejmuje obszar więcej niż dwóch województw – organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach sooś jest GIS (art. 58 ust. 3).

Przeprowadzenie oceny strategicznej – jest też wymagane w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętego dokumentu (art. 50)

Przepisy ustawy dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (Działu IV ustawy) - stosuje się także do podmiotów opracowujących projekt dokumentu, niebędących organami administracji (art. 56).

POSTĘPOWANIE W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO W KONTEKŚCIE TRANSGRANICZNYM

POSTĘPOWANIE W SPRAWIE TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Obowiązek przeprowadzania postępowania OOŚ w kontekście transgranicznym wynika z:

- Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (**Konwencji z Espoo**),
- **Protokołu Strategicznego** do Konwencji z Espoo,
- **dyrektyw 2011/92/UE i 2001/42/WE**

Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Umowy bilateralne: polsko-niemiecka i polsko-litewska; aktualnie negocjowane: polsko-niemiecka, polsko-słowacka, polsko-białoruska

Kluczowe elementy postępowania OOŚ w kontekście transgranicznym:

- Powiadomienie
- Przekazanie danych wstępnych o planowanym przedsięwzięciu
- Potwierdzenie uczestnictwa w procedurze
- Udział społeczeństwa
- Przygotowanie dokumentacji OOŚ (raport o oddziaływaniu na środowisko)
- Przekazanie dokumentacji OOŚ (raportu)
- Udział społeczeństwa strony narażonej
- Konsultacje pomiędzy Stronami odnośnie redukowania oddziaływań
- Stanowisko Strony narażenia
- Decyzja Końcowa
- Przekazanie Stronie narażonej decyzji końcowej

Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się:

1) w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium RP, na skutek (art. 104 ust. 1):

- realizacji projektów dokumentów, o których mowa w art. 46 lub 47*
- realizacji planowanych przedsięwzięć objętych decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach * *
- realizacji planowanych przedsięwzięć objętych decyzjami: o pozwoleniu na budowę, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych, jeżeli w ramach postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko * *

2) na wniosek innego państwa, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie albo realizacja projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47 (art.104 ust. 2)

3) gdy możliwe oddziaływanie pochodzące spoza granic RP mogłoby ujawnić się na jej terytorium (art. 105).

* przepisy ustawy dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko stosuje się odpowiednio w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętych dokumentów (art. 106 ust. 2)

* * przepisy ustawy dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko stosuje się odpowiednio w przypadku uchylecia, zmiany oraz stwierdzenia nieważności tych decyzji (art. 106 ust.1)

W przypadku postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko prowadzonego z udziałem państw niebędących państwami członkowskimi UE – przepisy działu VI ustawy stosuje się, o ile wynika to z umowy międzynarodowej i o ile umowa ta nie przewiduje inaczej. (art. 106 ust. 3).

Postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium RP w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów (art. 113-117).

W przypadku stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko na skutek realizacji dokumentu:

organ administracji opracowujący projekt tego dokumentu niezwłocznie informuje o tym GDOŚ i przekazuje mu projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

(projekt dokumentu oraz prognozę, w części która umożliwi państwu narażonemu ocenę możliwego znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko – sporządza się w języku tego państwa)

GDOŚ niezwłocznie powiadamia państwo narażone,

- załączając do tego powiadomienia projekt dokumentu wraz z prognozą;
- i proponując termin na odpowiedź, czy dane państwo jest zainteresowane uczestnictwem w postępowaniu sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko

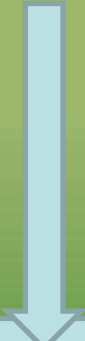

Jeżeli państwo powiadomi, że jest zainteresowane uczestnictwem w postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko

GDOŚ, w porozumieniu z organem administracji przeprowadzającym SOOŚ, **uzgadnia z tym państwem terminy etapów postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko**, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia możliwości udziału w postępowaniu właściwych organów oraz społeczeństwa tego państwa

Organ administracji przeprowadzający SOOŚ - prowadzi, za pośrednictwem GDOŚ, **konsultacje*** z państwem narażonym. Konsultacje te dotyczą środków eliminowania lub ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko

Przyjęcie dokumentu

(nie powinno ono nastąpić przed zakończeniem postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko)

GDOŚ przekazuje państwu uczestniczącemu w postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko - dokument wraz z podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3

Uwaga dotycząca prowadzonych z państwem narażonym **konsultacji**:

* Konsultacje te prowadzi, za pośrednictwem GDOŚ, organ przeprowadzający strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.

GDOŚ może jednak przejąć prowadzenie konsultacji, jeżeli uzna to za celowe ze względu na wagę lub złożoność sprawy.

Wyniki konsultacji rozpatruje się przed przyjęciem dokumentu.

Przyjęcie dokumentu nie powinno nastąpić przed zakończeniem postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

**METODYKA OCENY WPŁYWU NA OBSZARY NATURA 2000 WEDŁUG
WYTYCZNYCH UNIJNYCH – najważniejsze założenia**

Zgodnie z art. 6 ust 3 Dyrektywy Siedliskowej:

*„**Każdy plan lub przedsięwzięcie**, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania obszaru, ale które może na niego w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, będzie podlegać odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego obszaru z punktu widzenia założeń jego ochrony.*

W świetle wniosków wynikających z tej oceny oraz z zastrzeżeniem postanowień ust. 4, kompetentne władze krajowe będą wyrażać zgodę na ten plan lub przedsięwzięcie po upewnieniu się, że nie będzie on wpływać bezpośrednio na dany obszar oraz, jeśli to stosowne, po uzyskaniu opinii ogółu ludności.”

Zgodnie z art. 6 ust 4 Dyrektywy Siedliskowej:

*„Jeśli pomimo negatywnej oceny skutków dla danego obszaru oraz braku rozwiązań alternatywnych, **plan** lub przedsięwzięcie musi zostać zrealizowany ze względu na imperatyw wynikający z nadrzędnego interesu publicznego, w tym interesów mających charakter społeczny lub gospodarczy, państwo członkowskie podejmie wszelkie działania kompensujące konieczne do zapewnienia ochrony ogólnej spójności Natury 2000.*

O podjętych działaniach kompensujących państwo członkowskie poinformuje Komisję.

Jeżeli dany obszar obejmuje typy siedliska przyrodniczego i/lub jest zamieszkały przez gatunek o priorytetowym znaczeniu, jedyne względy, na które można się powołać to względy odnoszące się do zdrowia ludzkiego lub bezpieczeństwa publicznego, pozytywne skutki o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska oraz, po wyrażeniu opinii przez Komisję, inne przyczyny związane z imperatywem nadrzędnego interesu publicznego.”

Ustawa o ochronie przyrody

Art. 33. 1. Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk.

3. Projekty polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów a także planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub obszarów, o których mowa w ust. 2, lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Art. 34. 1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

2. W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- 1) ochrony zdrowia i życia ludzi;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- 4) wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Procedura oceny według art. 6(3) i (4) jest uruchamiana nie w wyniku stwierdzenia pewności, lecz prawdopodobieństwa wystąpienia znaczącego oddziaływania, i to nie tylko w wyniku realizacji planu lub przedsięwzięcia umiejscowionego wewnątrz, ale również na zewnątrz obszaru Natura 2000.

Etapy metody oceny wg art. 6 Dyrektywy Siedliskowej:

Etap I: screening (rozpoznanie)

Etap II: właściwa ocena

Etap III: ocena rozwiązań alternatywnych

Etap IV: ocena w sytuacji, kiedy nie istnieją rozwiązania alternatywne, a pozostają negatywne oddziaływania

Każdy etap oceny powinien zostać zakończony opracowaniem formularza lub matrycy, ujmującej syntetycznie rezultaty przeprowadzonych czynności.

* ww. metoda etapowa oceny wpływu planowanego przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 powinna być przeprowadzana w ramach postępowania w sprawie ooś i odpowiednio udokumentowana w raporcie o oddziaływaniu na środowisko

Dziękuję za uwagę